

2020-09-28 Adviescommissie Derdewereldhuis | Verslag vergadering

Aanwezig: Pol Verhaevert, Guido Moeys, Albert Beerens, Marc Meeussen, Walter Exsteen, Steff De Coster, Tom Bosman (verslag)

Verontschuldigd: Karel Lesy, Maria Arnout, Guido Bouchez, Sabine Arnould

1. Goedkeuring en opvolging verslag van maandag 9 maart 2020.

Het verslag wordt goedgekeurd.

Opvolgpunten:

***/ Afvaardiging welzijnsraad**

Welzijnsraad zal bestaan uit telkens 2 vertegenwoordigers van: derdewereldhuis, senioren, algemeen welzijn, integratie en inburgering, Lokaal overleg Kinderopvang en Huis van het Kind. Het is voornamelijk de bedoeling dat deze raad elkaar informeert van hun bezigheden en thema's. Alsook dat dit een aanspreekpunt is van het college voor algemene adviesvragen. Er is nog steeds geen datum bepaald voor de eerste bijeenkomst.

Bericht 25/9/2020 van Karen Lauwers: wordt gepland richting november 2020

***/ Oproep projecten**

Guido Bouchez heeft een overzicht bezorgd, zie verder onder 'Actiekalender 2020'.

2. Actualiteit en inspiratie

De volgende punten worden kort aangehaald ter inspiratie en hier verder uitgebreider behandeld, ter inspiratie:

***/ Corona treft goede doelenwerkingen**

Op 17 maart ging België in lockdown. De maatregelen die daarmee gepaard gingen hadden een zware impact op goede doelen. Op het terrein moesten ze vaak het roer omgooien, terwijl ook de planning voor hun fondsenwerving in het honderd liep. Maar de goede doelen, veerkrachtig als ze zijn, ontdekten ook kansen: ze stelden hun expertise ten dienste van de strijd tegen corona, ze ontdekten nieuwe manieren om fondsen te werven en soms zelfs nieuwe actieterreinen en doelgroepen. Donorinfo nam de pols van de sector in gesprek met verantwoordelijken van enkele transparante goede doelen.

Bron: Donorinfo.be <https://donorinfo.be/nl/news-press/goede-doelen-tijden-van-corona-veerkrachtig-creatief-en-altijd-paraat>

***/ Coronavirus: 2 miljard mensen in benarde situatie na mislukking wereldwijd staakt-het-vuren**

Omdat de inspanningen voor een wereldwijd staakt-het-vuren zijn uitgedraaid op een 'catastrofale mislukking', zijn twee miljard mensen extra kwetsbaar geworden voor het coronavirus. Dat stelt Oxfam in haar rapport 'Conflict in times of coronavirus'. Ook ons land kan een belangrijke rol spelen bij het verbeteren van het lot van die mensen.

VN-secretaris-generaal Antonio Guterres had op 23 maart 2020 een oproep gelanceerd voor een wereldwijd staakt-het-vuren, dat moest toelaten om de meest kwetsbare gemeenschappen in conflictgebieden te beschermen tegen het nieuwe coronavirus. Maar de inspanningen om daartoe te komen zijn 'catastrofaal mislukt'. Een VN-resolutie over dat staakt-het-vuren werd half mei nog

tegengehouden door de VS. Maar als reden voor het falen wijst Oxfam ook naar jaren van zwakke investeringen in vredesopbouw en een voortdurende toestroom van wapens naar conflictgebieden. 'Het voortdurende conflict brengt de gezondheid van hele gemeenschappen in gevaar en maakt van hen een makkelijke prooi voor het virus', klinkt het. 'Mensen zitten vast in gebieden waar de gezondheidszorg verlamd is, waar ziekenhuizen worden gebombardeerd, of mensen worden gedwongen om met miljoenen te vluchten naar overvolle kampen waar het virus genadeloos zou kunnen toeslaan.'

Oxfam België hoopt dat ons land, als niet-permanent lid van de Veiligheidsraad, een belangrijke rol kan vervullen voor deze mensen. 'Als voorzitter van de werkgroep rond kinderen in gewapende conflicten kan België in de Veiligheidsraad bijvoorbeeld de nood aan een dergelijk staakt-het-vuren in conflictsituaties zoals Afghanistan, Congo en Somalië op de agenda zetten. Ook ten aanzien van Syrië kan ons land een verschil maken, aangezien het de pen vasthoudt over humanitaire kwesties in het land. Hier kan een wereldwijd staakt-het-vuren humanitaire toegang mogelijk maken.'

Voorts vraagt Oxfam aan België ook om lokale organisaties rechtstreeks te steunen bij hun inspanningen om tot vredesopbouw te komen. Zij zijn immers best geplaatst zijn om de lokale conflictdynamiek en de nodige reacties op het coronavirus te begrijpen.

Bron: De Standaard: https://www.standaard.be/cnt/dmf20200512_04955346

***/ kritisch artikel: Hoe goed werken ethische labels?**

Fair trade, ecologisch, ethisch. Tal van labels en certificaten moeten de consument overtuigen dat alle misbruik in de betrokken productieketens is verdwenen. Maar je mag ze niet zomaar vertrouwen, waarschuwt een nieuw rapport. Het rapport 'Not fit for Purpose', dat wereldwijd 40 grootschalige vrijwilligersorganisaties onderzocht – waaruit onder meer bekende ethische labels zoals 'Fairtrade International' en 'Rainforest Alliance' voortkwamen – analyseerde tien jaar werking van deze 'multi stakeholder'-initiatieven, waarbij wereldwijd ruim 10.000 bedrijven in 170 landen zijn betrokken. Daaronder ook tal van multinationals, zoals Nike, Coca-Cola, Nestlé, Shell en Apple.

Het rapport is kritisch: "Overheden worden door de nauwe banden met de multi-stakeholder-organisaties in slaap gewiegd en gaan ervan uit dat alle problemen in de productieketen opgelost zijn. Terwijl de overheid net het omgekeerde zou moeten doen en die gevoelige economische sectoren strenger zou moeten controleren."

Fairtrade International reageerde inmiddels in The Guardian op de kritische studie door te stellen dat het in het rapport een van de beste scores krijgt. En dat het sommige problemen – zoals het gebrek aan economische macht van boeren, mijnwerkers en arbeiders in sommige economische sectoren – net zelf probeert aan te pakken. Fairtrade International benadrukt wel dat 'geen enkel initiatief ooit wetten en overheidscontrole kan vervangen'. En dus ook ethische labels niet.

Bron: De Standaard: https://m.standaard.be/cnt/dmf20200717_97616784

***/ Eerlijke mode: iets voor Opwijk?**

Van 20 tot 26 april was er de Fashion Revolution Week, dé week om eerlijke kledij in de spotlight te zetten. Vele FairTradeGemeenten promoten en ondersteunen jaar in jaar uit fairtradeproducten. Naast fairtradekoffie, bananen, thee, bloemen,... werken ze ook rond eerlijke kledij.

Voorbeelden/inspiratie:

- In FairTradeGemeente **Kortemark** schenkt de dienst Bevolking bij elke geboorte een rammelaar uit biologisch en fairtradekatoen. Want fair trade, dat begint van in de wieg!

- Bepaalde gemeenten letten heel bewust op de kleren die ze aankopen. In Stad **Brugge** draagt het stadspersoneel met uniform eerlijke kledij: de schoonmaakploeg, de arbeiders én het museum personeel. In FairTradeGemeente **Bornem** doet de gemeente voor de aankoop van werkkledij beroep op het bedrijf ACP in Bornem. Dit bedrijf levert duurzame promo- en werkkledij. ACP is bovendien ook aangesloten bij de Fair Wear Foundation (http://www.schonekleren.be/images/Schone_bedrijfskleding.pdf), zij streven naar goede arbeidsomstandigheden voor de kledingarbeiders.
- Het aankoopbeleid van gemeenten is een krachtige hefboom om duurzame doelstellingen te behalen. Heel wat gemeenten zetten bijvoorbeeld bepaalde fairtradecriteria in hun aanbesteding voor de aankoop van koffie. De gemeenten kunnen ook voorwaarden opleggen voor de kledij die ze aankopen. Diensten zoals de brandweer, groendienst, reinigingsdienst, sportdienst,... dragen dan eerlijke werkkleding en uniformen. FairTradeGemeente **Beersel** besloot voortaan in te zetten op eerlijke kleding binnen de gemeente. Ze namen de criteria van de Schone Kleren Campagne op in hun aankoopbeleid. De Schone Kleren Campagne vraagt dat bij elke aankoop sociale criteria gehanteerd worden i.v.m. de arbeidsomstandigheden waarin de werkkleding wordt gemaakt.

Info Schone Kleren campagne: <http://www.schonekleren.be/doe-mee/campagnes/schone-kleren-in-de-gemeente>

Meer inspiratie: http://fairtradegemeenten.be/fashion-revolution-eerlijke-kledij-de-fairtradegemeenten?utm_source=All+FTG+contacts&utm_campaign=d3d278a8ca-EMAIL_CAMPAIGN_2020_04_15_10_33&utm_medium=email&utm_term=0_cdde75291e-d3d278a8ca-167068097

Bespreking: De aanwezigen staan kort stil bij enkele voorstellen die ook in Opwijk mogelijk zouden zijn: gemeentepersoneel, sportclubs, scholen: bij aankoop van textiel zou een engagement kunnen worden genomen om in de aanbesteding te vermelden dat enkel duurzaam geproduceerde kleren in aanmerking komen.

Bedenking achteraf door Walter: Wat als het gemeentepersoneel werkkledij met het FT Logo zou dragen? Dat zou pas een statement zijn van Opwijk als FT- gemeente? Eerlijke handel, eerlijke (werk-) kleren volgens ethische normen geproduceerd ! Verder te bespreken.

***/ 2019: 40% meer verkoop FT producten**

De verkoop van producten met het Fairtrade-label kende ook in 2019 een sterke groei. Het volume steeg met 41 procent, de omzet nam met 30 procent toe tot een record van 220 miljoen euro. De verkoop van koffie met Fairtrade-label steeg vorig jaar met 15 %. Bij cacao-producten was dat 31 % en bij bananen 47 %. Meer dan een kwart van de in België verkochte bananen heeft ondertussen het Fairtrade-label.

De coronacrisis kan de verkoop van eerlijke producten een extra duwtje in de rug geven. Zo steeg volgens onderzoeksbureau Nielsen de verkoop van eerlijke en lokale producten tijdens de lockdown. En in een rondvraag van Fairtrade Belgium bij 1.000 Belgen gaf 45 % aan na de lockdown meer aandacht te willen besteden aan duurzame voeding dan voor de crisis.

Bron: VRT: <https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2020/05/29/ruim-40-procent-meer-fairtrade-producten-verkocht-in-2019/?fbclid=IwAR2j9xD8jI4BuM8R5PYCsh1IC1vDWjPvy0Kop0t4x2KpfRuP8Mfn-x7bu1U>

3. Aanvragen adviezen

Geen aanvragen ontvangen vanuit college

4. Publicaties Opwijk Leven

Afgesproken thema's 2020:

Januari	boodschap met inhoud	Guido M	OK
februari	Valentijn	Sabine	OK
maart	lente	Maria	OK
april	biomarkt	Tom	CANCELLED (geen Opwijks Leven)
mei	wat is FT gemeente?	Tom	CANCELLED (geen Opwijks Leven)
juni	solidariteit gaat niet met vakantie	Guido M	CANCELLED (geen Opwijks Leven)
september	week van de FT aankondiging acties	Tom	CANCELLED (geen Opwijks Leven)
oktober	-	-	-
november	Voorstelling Fair Trade Gemeente label – iedereen kan steentje bijdragen!	Tom	Publicatie in Opwijk Info + Opwijks Leven
december	plannen voor 2021?		

Bespreking: Kunnen we ook in het Opwijks Gemeentebld Opwijk Info en op de gemeentelijke website en artikel publiceren? De burgemeester bevestigt. Tom vraagt de deadlines op bij Karel.

5. Herbevestiging Fair Trade Gemeente

Om het Label Fair Trade Gemeente, dat Opwijk sinds 2012 onafgebroken voert te behouden, dienen we jaarlijks een aantal zaken door te geven via de zogenaamde Fair-O-Meter. We kregen daarover onderstaand bericht:

FAIR-O-METER 2020: INVULLEN TUSSEN OKTOBER EN DECEMBER

Vanaf oktober (exacte datum volgt) ontvangen jullie de nieuwe Fair-O-Meter. De deadline voor invullen is 31 december 2020.

* De Fair-O-Meter dient voortaan als herbevestiging van de titel FairTradeGemeente (zoals het vroegere herbevestigingsdocument). Een herbevestiging doen we om de twee jaar, jullie moeten de Fair-O-Meter dus tweejaarlijks invullen. In 2019 gaven jullie de gegevens van 2018 door. Dit jaar rapporteren jullie dus over 2019 én 2020.

* 2020 is wegens corona een uitzonderlijk jaar, we houden uiteraard rekening met het feit dat er minder acties en events georganiseerd worden.

Invullen Fair-O-Meter

We controleren alle Fair-O-Meters en maken de scores bekend

OKTOBER 2020	NOVEMBER 2020	DECEMBER 2020	JANUARI 2021	FEBRUARI 2021
-----------------	------------------	------------------	-----------------	------------------

Alle gemeenten ontvangen de nieuwe Fair-O-Meter en kunnen beginnen invullen

Deadline voor invullen is 31/12

Zodra er meer info komt zullen we dit delen en de nodige info verstrekken.

Bespreking: de aanwezige leden van de adviescommissie zijn akkoord om ook in 2021 opnieuw te gaan voor de erkenning als Fair Trade Gemeente

Ter herinnering: 5 + 1 criteria:

1. Geëngageerd lokaal **bestuur**
2. Deelnemende **winkels** en **horeca**
3. Samenwerken met **scholen, bedrijven en organisaties**
4. **Communicatie** en media
5. Actieve **trekkersgroep**
6. **Lokale duurzame voeding** mee promoten (NIEUW criterium! 'Fair Trade Begint Hier' => brug tussen Noord en Zuid, landbouwers niet alleen 'daar' maar ook hier steunen; eerlijke, korte keten)

Bedoeling is een combinatie te maken van enkele 'eenvoudige' acties die veel volk bereiken en een eigen actie.

De inspiratiegids Fair Trade Gemeente geeft een mooi overzicht van wat andere gemeenten doen: <https://docs.google.com/document/d/1L2n5OT4Yt9ZPqZy7ac2dcwJy6sPYC8h7Yf6lOYtCAGQ/edit>

Inspiratie haalbare 'eenvoudige' acties 2021 (gearceerde items worden verder onderzocht):

- Duurzaam aankoopbeleid voor hout en papierproducten
- Cadeaumand met FT producten/**flyer voor nieuwe inwoners**, jubileum, huwelijk, geboorte
- Oproep om FT producten te gebruiken opnemen op evenementenformulier
- Criteria Schone Kleren campagne in de aankoopcriteria voor kledij gemeente (zie ook hoger)
- **FT vermelden in schrijven aan buurtcomités**
- **FT vlag uithangen bij bepaalde gelegenheden** (vb ontvangst nieuwe inwoners, open gemeentedag ...)
- Bakkers aanzetten om FT taart/koeken te maken in week van de fair trade (te combineren met een bon in het gemeenteblad voor korting van x euro bij aankoop van dit product)
- Restaurants vragen een FT gerecht op de kaart te zetten tijdens week van de fair trade (te combineren met een bon in het gemeenteblad voor korting van x euro)
- Bierviltjes met FT-boodschap verspreiden in lokale horeca
- Via MRO brief laten verspreiden naar de bedrijven en zelfstandigen om vb FT koffie te kopen/schenken
- Actie aan de schoolpoorten tijdens week van de FT
- **FT bananen of lokale producten geven bij gemeentelijk sportevent (+ FT vlag uithangen)**
- **FT producten bij gemeentelijke gezinspicnic**
- Kledinginzameling: kleding laten binnenbrengen bij vb Wereldwinkel, Kringwinkel en t Kapstokske in ruil voor waardebon te gebruiken in een van deze winkels
- Jeugdbewegingen aanspreken om FT fruitsap te schenken tijdens werking en/of op kamp
- Verantwoordelijken van seniorenverenigingen/... trakteren op een FT ontbijt (+ FT vlag uithangen)
- **FT product opnemen in ontbijt aan gemeentepersoneel (+ FT vlag uithangen)**
- **Affiche in winkels en horeca 'hier Fair Trade verkrijgbaar'**
- 6de criterium: **link tussen korte keten en Fair Trade**, link tussen boeren in het Noorden en het Zuiden. Tom zoekt verder op wat men precies bedoelt en wat de mogelijkheden zijn. Link leggen met Landbouwrapraad? Link met brochure (H)eerlijk lokaal?

6. Actiekalender 2020

Noot vooraf: door de allesoverheersende corona-pandemie zijn de acties die we wilden opzetten naar scholen en jeugdverenigingen noodzakelijkerwijs geannuleerd. Wij hadden hier als groep al heel wat voorbereidend werk voor verricht. We moeten bekijken welke ideeën we meenemen naar de jaarplanning van 2021.

*** / Ontbijtactie 13/10/2020**

Bespreking: enkele commissieleden gaven aan deze actie liever niet te willen doen dit jaar omwille van de coronamaatregelen. We missen daarmee een aantal noodzakelijke handen om alles vlot te laten verlopen. Bovendien is het twijfelachtig of de pendelaars de ontbijtzakjes zomaar zullen aannemen. Er wordt ook opgemerkt dat er een heel pak minder pendelaars de trein nemen dezer dagen. De vergadering beslist om deze activiteit te annuleren en te verschuiven naar de kalender van 2021.

*** / Week van de Fair Trade (7-17 oktober 2020)**

Idee was om in te zetten op jongeren (sensibiliseren en aanzetten tot actie) en daarom te werken naar scholen en naar jeugdverenigingen in de week van de Fair Trade van 7 tot 17 oktober.

1. Fair trade voor scholen

Omwille van de coronamaatregelen was het niet aangewezen de scholen te bezoeken. Deze actie wordt geannuleerd.

Extra info: In vier steden werken pilootscholen - School Food Labs – momenteel in een intensief tweejarig traject. Het doel: het voedingsaanbod op school verduurzamen. Hun acties kunnen ook ter inspiratie dienen. Info: <https://www.goodfoodatschool.be/nl/toolkit-aan-de-slag>

2. Fair Trade voor jeugdbewegingen

Omwille van corona was het oorspronkelijke idee om de jeugdbewegingen te bezoeken niet haalbaar.

Wat wel nog kan: Jeugdverenigingen contacteren via jeugdraad; vergadering van mei wordt verschoven naar 5 oktober, Steff en Tom zullen aanwezig zijn om FT Gemeente toe te lichten en te vragen of jeugdbewegingen willen meewerken en waar we welkom zijn om eventueel iets samen te doen. Vb Spel aanbieden op kamp; uitdagen om Fair Trade jeugdvereniging te worden dmv lijst van x aantal uitdagingen waarvan ze er x moeten behalen.

*** / Oproep Opwijkse projecten en netwerkmoment gesteunde projecten**

Doel is enerzijds de Opwijkse projectwerking met het Zuiden in de kijker zetten via oproep, anderzijds ook deze mensen samen brengen op een foto en hen ook een kort netwerkmoment aanbieden (Timing: rond 11/11). Met dat laatste willen we inspiratie leveren aan andere Opwijkse leden en hen oproepen hun dossiers in te dienen en/of hun project aan ons kenbaar te maken.

Bespreking: Lijst van gesteunde projecten is beschikbaar: 8 projecten gesteund tussen 2010 en 2019. De aanwezige leden van de adviescommissie oordelen dat het niet aangewezen is om nu een netwerkmoment te organiseren. Deze activiteit wordt geannuleerd en op de kalender van 2021 gezet.

7. Vergaderdata Derdewereldhuis 2020

- 27/1/2020
- 09/3/2020
- 27/4/2020 – GEANNULEERD (corona)
- 15/6/2020 – GEANNULEERD (corona)
- 28/9/2020
- **VOLGENDE VERGADERING: 16/11/2020**

Kalender 2020

27/1/2020	Vergadering Derdewereldhuis	Verslag beschikbaar
9/3/2020	Vergadering Derdewereldhuis	Verslag beschikbaar
31/3/2020	Jeugdraad	Toelichting actie naar jeugdbewegingen door Stef en Tom, Guido M maakt tekst
27/4/2020	Vergadering Derdewereldhuis?	-Laatste check actie biomarkt -Terugkoppeling bezoek jeugdraad -Vorbereiding actie verdeling pakketten aan scholen (voorbeeldpakket meebrengen + prijs)
2/5/2020	Actie biomarkt	Uitdelen thee en voorstelling Derdewereldhuis
4/5/2020	Jeugdraad	Toelichting actie naar jeugdbewegingen door Stef en Tom, Guido M maakt tekst
Eind mei begin juni	Pakketten Ft aan scholen	Doelgroep leerkrachten, onder collega's koffie drinken – aanzetten FT op te nemen tijdens week van de FT
15/6/2020	Vergadering Derdewereldhuis	-Evaluatie biomarkt -Stand van zaken verdeling pakketten scholen -Vorbereiding verdeling pakketten jeugdbewegingen (voorbeeldpakket meebrengen + prijs) -Vorbereiding ontbijtactie station -vorbereiding netwerkmoment
28/9/2020	Vergadering Derdewereldhuis	(-Vorbereiding verdeling pakketten jeugdbewegingen) -Vorbereiding ontbijtactie -vorbereiding netwerkmoment -eerste bespreking verlenging FT Gemeente label -vorbereiding kalender acties 2021 FT
September	Pakketten FT aan jeugdbewegingen	Doelgroep leiding van jeugdbewegingen, laten proeven van FT producten – aanzetten tot spel rond FT in week van de FT
7-17/10/2020	Week van de Fair Trade	
13/10/2020	Ontbijtactie FT	
Rond 11/11/2020	Netwerkmoment	Netwerkmoment voor mensen uit Opwijk die aan een Ontwikkelingsproject meewerken
16/11/2020	Vergadering Derdewereldhuis	-verslag bezoek aan jeugdraad 5/10/2020 -Voorstellen programma 2021

8. Activiteitenkalender 2021

Eerste aanzet en brainstorm voor activiteiten 2021. Volgende zaken worden alvast weerhouden

Mei	Tuin- en biomarkt
Juni	Actie naar jeugdverenigingen
Oktober (week van de fair trade)	FT ontbijtactie aan station + eventueel extra actie
November (11.11.11)	Netwerkmoment projecten in het Zuiden met oproep naar projecten

Daarnaast onderzoeken we verder de mogelijkheden voor 'eenvoudige' acties waarmee we veel mensen bereiken:

- Flyer maken die in goodiebag kan bij gelegenheden als ontvangst nieuwe inwoners, die kan worden bijgevoegd bij correspondentie vanuit gemeente aan vb buurtcomités
- Standje voorzien bij de gemeentelijke ontvangstdag van de nieuwe inwoners (jaarlijks); indien standje niet haalbaar, dan de flyer ook hier in de goodiebag stoppen
- Affiche maken voor zelfstandigen en horeca 'Hier verkopen we Fair Trade'
- Haalbare acties (cfr hoger)

Publicaties 2021

Voorlopig worden volgende thema's al op de agenda gezet:

Februari	Erkenning Fair Trade Gemeente label
September	Dag van de landbouw – verbinding landbouwers Noorden (korte keten) en Zuiden; boodschap: we willen voor alle boeren een faire prijs voor hun producten
Oktober	Week van de Fair Trade

9. Varia

- Pol deelt het Fair Trade magazine uit van Wereldwinkel en roept op om tijdens de week van de Fair Trade zeker een bezoekje te brengen
- Walter vraagt om op een volgende vergadering behalve Fair Trade ook wat aandacht te besteden aan andere aspecten van de Noord-Zuid relatie, zoals klimaat en mensenrechten.
- Guido M vraagt in dit kader of de 11.11.11-werking nog actief is in Opwijk en of we van daar uit info en input kunnen krijgen. Pol zal dit navragen